

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kausli den 19 Mars 1885, kl. 11 f. m.

Första Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1, i anledning af väckt fråga om ordnandet af vissa unionella förhållanden mellan Sverige och Norge.

Uti en inom Första Kammaran väckt, till Utskottets utlåtande hänvisad motion, N:o 50, har Herr *J. E. Nyström*, under åberopande af hvad som blifvit anfördt i hans särskilda motion rörande skatte- och försvarsfrågorna, nemligen att vid försvarets ordnande ej må förbises, att förhållandet emellan brödrafolken synes böra ordnas derhän, att de i farans stund villigt offra lif och blod för hvarandra, samt att hvartdera rikets hela krigsmakt ställes till Unionskonungens förfogande, för att, der så nödigt finnes, kunna användas äfven utom det egna landets gräuser, föreslagit,

att då Sverige, må hända mera för Norges än för egen skull, kan komma i krigiska förvecklingar i anseende till östra grannens kända sträfvan att åtkomma isfria hamnar på norsk kust och hvilket kan anses vara ådagalagdt genom 1855 års traktat med vestmakterna, och då för ordnandet af Sveriges försvar är nödigt känna, hvilken hjälp Sverige kan påräkna från Norge i farans stund, framställning måtte beslutas och genom regeringarne till Norges Storting öfverlemnas derom, dels att Norges *hela* krigsmakt likasom Sveriges må stå under befäl af Unionskonungen och kunna vid behof användas inom begge rikena, och dels att Unionskonungen tillerkännes veto i frågor, som angå föreningsbandet mellan brödrafolken, der sådant icke redan är tydligt bestämdt.

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 4 Häft.

Det synes Utskottet, som hade motionären i denna framställning sammanblandat unionella frågor af väsentligt olika beskaffenhet. Omfattningen af den hvartdera af de förenade rikena åliggande pligt att vid krigstillfälle bistå hvarandra med nödiga stridskrafter torde nemligen vara en fråga för sig, som icke står i något direkt beroende af den åt Konungen genom Sveriges Regeringsform, § 14, och Norges Grundlov, § 25, tillförsäkrade rätt att föra högsta befälet öfver begge rikenas krigsmakt så till lands som sjös, och som än mindre står i sammanhang med den af motionären jemväl berörda frågan om Unionskonungens vektorätt mot grundlagsförändringar.

Villigt erkänner Utskottet önskvärdheten deraf, att fullständiga och noggranna bestämmelser måtte införas i unionsfördraget angående flera för unionens fortfarande bestånd och de förenade rikenas fredliga utveckling synnerligen viktiga frågor, hvaribland i främsta rummet den om ordnandet af ett för begge länderna gemensamt, fullt betryggande försvar, som af Konungen kunde i farans stund snabbt och kraftigt göras verkamt; men då detta förutsätter ej allenast, efter hvad motionären synes antaga, ändringar i norska grundlagen, utan äfven förändring af Riksakten och i sammanhang dermed möjligen äfven i Sveriges Regeringsform, så anser sig Utskottet, med hänsyn jemväl dertill att ifrågasvarande motion berör frågor, som falla under Riksdagens Konstitutions-Utskotts pröfning, icke kunna tillstyrka, att hemstallan från Riksdagens sida göres om en så ensidig behandling af dessa för begge länderna viktiga ärenden, som motionären ifrågasatt, nemligen blott och bart en framställning till Norges Storting.

På grund häraf hemställer Utskottet,

att Herr Nyströms förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 Mars 1885.

På Utskottets vägnar:

D. NORDLANDER.

Reservation:

af Friherre *Ericson* emot Utskottets motivering.